

Vergaderjaar 2019–2020

35 368

Wijziging van de Telecommunicatiewet in verband met de implementatie van de onderdelen van richtlijn (EU) 2018/1972 die betrekking hebben op toegangsregulering in geval van replicatiebelemmeringen, het overstappen van telecomaandbieder en het vorderen van inlichtingen ten behoeve van een geografisch onderzoek naar het bereik van elektronische communicatienetwerken

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 13 februari 2020

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
I. ALGEMEEN DEEL	2
1. Gefaseerde implementatie Telecomcode	2
2. Toegangsregulering in geval van replicatiebelemmeringen	2
2.1. Artikel 61, derde lid, van de Telecomcode	2
2.2. Nederlandse situatie	3
2.3. Toegang tot kabels binnen gebouwen of tot het eerste punt van samenkomst	3
3. Overstappen	3
3.1. De Telecomcode en de Nederlandse situatie	3
3.2. Maatregelen met betrekking tot overstappen	4
3.2.1. Waarborgen voor een efficiënt en eenvoudig overstapproces	4
3.2.2. Schriftelijkheidsvereiste	4
4. Geografisch onderzoek naar het bereik van elektronische communicatienetwerken	5
4.1. Artikel 22 van de Telecomcode	5
4.2. Nederlandse situatie	5
5. Advies en consultatie	5
5.1. Internetconsultatie	5
5.1.1. Overstappen	5

II.	ARTIKELSGEWIJZE DEEL	5
	Artikel I, Onderdeel B	5
	Artikel 7.2c	6
III.	TRANSPONERINGSTABEL	6

I. ALGEMEEN DEEL

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. In algemene zin verwelkomen deze leden de verdere harmonisatie van regelgeving inzake telecommunicatie in de interne markt, ter bevordering van de mededinging en het gelijke speelveld tussen verschillende landen. Zij hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben hierover enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de GroenLinks-fractie zijn tevreden met de wijzigingen van de Telecommunicatiewet. Deze leden zien het belang in van een goedkoop en snel netwerk met een breed bereik voor elke Nederlander, waarbij het mogelijk is makkelijk te kunnen overstappen tussen providers. Zij verwachten dat de implementatie van deze wetswijziging positieve gevolgen gaat hebben voor de kwaliteit die de telecomsector levert.

1. Gefaseerde implementatie Telecomcode

De leden van de GroenLinks-fractie vinden het opmerkelijk dat het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State om in de memorie van toelichting in te gaan op het belang van een afzonderlijke implementatie voor de onderdelen van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (hierna: Telecomcode) is genegeerd. Kan de regering uitleggen waarom na dit advies geen wijzigingen zijn aangebracht in paragraaf 2 van de memorie van toelichting?

2. Toegangsregulering in geval van replicatiebelemmeringen

2.1. Artikel 61, derde lid, van de Telecomcode

De leden van de VVD-fractie kunnen zich vinden in de intentie van de wetswijziging met betrekking tot dit punt, namelijk het vergroten van de concurrentie op de markt voor eindgebruikers. Wel hebben deze leden enkele vragen ten aanzien van de uitvoerbaarheid en consequenties van het voorstel. Kan de regering toelichten welke gevolgen deze keuze eventueel zou kunnen hebben voor kleinere aanbieders in de markt, voor wie, gezien de relatief hoge kosten van het aanleggen van een netwerk, de impact van toegangsregulering groter is dan voor grotere aanbieders? Op welke wijze verhoudt dit zich tot de connectiviteitsdoelstellingen voor buitengebieden, waar kleinere aanbieders vaak actief zijn? Welk afwegingskader zal worden gehanteerd bij het beoordelen van het opleggen van dergelijke toegangsverplichtingen, dit in het licht van de reserveringen ten aanzien van proportionaliteit zoals die zijn opgenomen in de Telecomcode?

De leden van de GroenLinks-fractie zijn voorstander van de nieuwe toegangsregulering in geval van belemmeringen voor het aanleggen van een nieuw elektronische communicatienetwerk of netwerkelementen (replicatie), welke volgt uit de Telecomcode. Deze leden vinden het van belang dat er voldoende prikkels zijn voor aanbieders met een eigen netwerk om een concurrerende markt te creëren. Wanneer aantoonbaar is

dat replicatie economische gezien inefficiënt of fysiek onuitvoerbaar is, dan zal concurrentie via dezelfde apparatuur plaats moeten vinden. In zo'n situatie zullen andere aanbieders gebruik mogen maken van de bestaande netwerken.

2.2. Nederlandse situatie

De leden van de VVD-fractie wijzen op het feit dat kenmerkend voor de Nederlandse telecommarkt het bestaan van een feitelijk «duopolie» is, met twee landelijk dekkende netwerken. In beantwoording op eerdere vragen (Kamerstuk 21501–33, nr. 706) is aangegeven dat, hoewel er ook andere mogelijkheden voor het opleggen van toegangsverplichtingen zijn, de extra reguleringsoptie ingevolge de Telecomcode «extra zekerheden om de concurrentie te waarborgen» biedt. Kan de regering ingaan op de onderlinge verhouding tussen de extra reguleringsopties ingevolge de Telecomcode en de reeds bestaande mogelijkheden daartoe, bijvoorbeeld op basis van het besluit van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) ten aanzien van de regulering van KPN en VodafoneZiggo? Welke consequenties voor deze verhouding kan een uitspraak in de lopende procedure bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven op deze verhouding hebben? Biedt de Telecomcode ook voldoende handvatten voor het opstellen van regelgeving ten aanzien van het vaststellen van prijzen voor gebruik van het netwerk van concurrenten?

2.3. Toegang tot kabels binnen gebouwen of tot het eerste punt van samenkomst

De leden van de VVD-fractie wijzen erop dat het beoordelen van de mogelijkheid tot replicatie in individuele gevallen een arbeidsintensief proces kan zijn. Kan de regering aangeven in hoeverre deze wijze van werken verschilt ten opzichte van de huidige wijze en of de ACM over voldoende capaciteit beschikt om binnen een redelijke termijn een oordeel te geven over de fysieke mogelijkheden voor replicatie?

3. Overstappen

3.1. De Telecomcode en de Nederlandse situatie

De leden van de VVD-fractie verwelkomen de vergemakkelijking van het overstapproces die de Telecomcode met zich meebrengt, zeker gezien de gevolgen voor de concurrentie op de telecommarkt die het feit dat overstappen relatief beperkt gebeurt met zich meebrengt. Deze leden hebben hier nog enkele vragen over.

Kan de regering aangeven in hoeverre het maatregelenpakket dat nu voorligt een oplossing biedt voor de vaakst voorkomende overstapdrempels? Welk effect verwacht de regering dat het voorliggende maatregelenpakket zal sorteren? Wordt het effect van het voorliggende maatregelenpakket gemonitord? Wanneer wordt hierover aan de Kamer gerapporteerd? Op welke wijze voorziet het pakket in het bieden van een oplossing voor veelgenoemde overstapdrempels zoals gebrek aan inzicht in de prijsverschillen? Hoe verhoudt de wetwijziging zich tot de zelfreguleringsafspraken om vanaf de zomer van dit jaar voormalige klanten zes maanden toegang tot hun oude e-mailadres te bieden? Op welke wijze zal de naleving hiervan worden gemonitord?

De leden van de CDA-fractie wijzen erop dat het wetsvoorstel gericht is op zelfregulering waar dat kan en regelgeving, via een algemene maatregel van bestuur (AMvB), wanneer zelfregulering niet werkt. Hoe denkt de regering dat deze zelfregulering in de praktijk zal uitpakken? Is haar verwachting dat met dit wetsvoorstel «slamming», waar behalve

consumenten ook veel (mkb-)ondernemers mee te maken hebben, effectief kan worden aangepakt, of zijn daarvoor wellicht nog aanvullende maatregelen nodig? Graag ontvangen deze leden een toelichting hierop.

De leden van de GroenLinks-fractie steunen de gedachte achter dit wetsvoorstel om het voor klanten makkelijker te maken om over te stappen binnen de telecommunicatie markt. Deze leden vinden het van belang dat er voldoende concurrentie binnen de markt is, zodat de beste kwaliteit voor de consument geboden kan worden. Daarbij verwachten zij dat deze wetswijziging een positief effect op de concurrentiepositie van kleinere telecom bedrijven binnen de sector zal hebben. Het is van belang dat klanten vrijheid ervaren in hun keuze voor een telecombedrijf en niet vast komen te zitten bij een bedrijf, doordat zij het als te veel moeite ervaren om over te stappen naar een andere aanbieder.

3.2. Maatregelen met betrekking tot overstappen

De leden van de VVD-fractie zijn verheugd dat dit wetsvoorstel voorziet in een grondslag om regels te stellen voor «e-mailforwarding» bij het overstappen van consumenten naar een andere telecomaandbieder. De regering geeft hierbij aan dat uit consumentenonderzoek is gebleken dat het gebrek aan «e-mailforwarding» een belangrijke overstapdrempel is. Deze leden vragen de regering welke overstapdrempels er nog meer bestaan en hoe de regering deze drempels van plan is weg te nemen.

3.2.1. Waarborgen voor een efficiënt en eenvoudig overstapproces

De leden van de VVD-fractie steunen het voorstel om abonnees die willen overstappen naar een andere aanbieder te ontzorgen door middel van een overstapservice. Het is voor de concurrentie en een goede werking van de markt van belang dat de mobiliteit onder consumenten zo min mogelijk drempels kent. Deze leden vragen de regering met betrekking tot de overstapservice wie de kosten van deze overstapservice draagt, hoe de kosten worden verdeeld en of de regering het wenselijk acht dat deze kosten kunnen worden doorberekend aan de consument. Indien dit laatste niet het geval is, vragen zij aan de regering hoe zij wilt voorkomen dat de kosten van de overstapservice worden doorberekend aan de consument.

De leden van de VVD-fractie vragen de regering of zij kan aangeven wat de inschatting is ten aanzien van de mogelijke technische aanpassingen die vereist zijn om te voldoen aan de zelfreguleringsafspraken om te voorkomen dat bij een overstap de dienstverlening voor langer dan één dag onderbroken zal worden? Op welke wijze wordt dit gemonitord? Op welke termijn kan de AMvB worden verwacht waarin wordt vastgelegd in welke gevallen het aanbieden van een overstapservice verplicht zal worden?

3.2.2. Schriftelijkheidsvereiste

De leden van de VVD-fractie hechten veel waarde aan het voorkomen van «slamming» door telefonische acquisitie. Deze leden verwelkomen daarom de inzet naar aanleiding van de motie-Weverling/Paternotte (Kamerstuk 24 095, nr. 429) om ook een schriftelijkheidsvereiste voor kleinzakelijke ondernemers wettelijk mogelijk te maken. Zij hebben hier geen aanvullende vragen over.

4. Geografisch onderzoek naar het bereik van elektronische communicatienetwerken

4.1. Artikel 22 van de Telecomcode

De leden van de GroenLinks-fractie vinden dat iedereen overal in Nederland recht heeft op de mogelijkheid tot kwalitatief goed en snel internet. Deze leden zien dan ook de meerwaarde van het uitvoeren van geografisch onderzoek naar het bereik van elektronische communicatienetwerken. Zij verwachten dat op basis van deze onderzoeken er tot nieuwe inzichten gekomen kan worden, welke leiden tot een beter communicatienetwerk.

4.2. Nederlandse situatie

De leden van de VVD-fractie verwelkomen de inzet van de regering op het verbeteren van de digitale connectiviteit. Het in kaart brengen van de netwerkkwaliteit in Nederland kan hier een bijdrage aan leveren. Ten aanzien van de Nederlandse situatie met betrekking tot het geografische onderzoek naar het bereik van de elektronische communicatienetwerken hebben deze leden nog enkele vragen. Kan de regering aangeven op welke termijn het desbetreffende onderzoek zal worden afgerond en op welke termijn de resultaten openbaar toegankelijk zullen zijn? Op welke wijze wordt bedrijfsgevoelige informatie hierbij beschermd?

5. Advies en consultatie

5.1. Internetconsultatie

5.1.1. Overstappen

De leden van de GroenLinks-fractie vinden het nuttig dat een grondslag wordt geboden voor de mogelijkheid om nadere regels over «e-mailforwarding» op te kunnen stellen. Deze leden vinden het wenselijk dat «e-mailforwarding» voor ten minste zes maanden wordt aangeboden, zoals in het wetsvoorstel wordt beschreven. Dit beleid helpt bij een klantvriendelijke overdracht van de inbox van de klant naar een nieuw e-mailadres. Om dit gemak te bevorderen zou het voor klanten handig zijn dat de zender van een doorgestuurde email geïnformeerd wordt over de overdracht van de inbox. Graag zouden deze leden zien dat de overdragende aanbieder de mogelijkheid aan de klant biedt om de zender te informeren over deze forwardloop en te vermelden wat het nieuwe e-mailadres van de klant is.

II. ARTIKELSGEWIJZE DEEL

Artikel I, Onderdeel B

De leden van de CDA-fractie wijzen erop dat in artikel 6.3, achtste lid, is vastgelegd dat de ACM geen verplichtingen kan opleggen, wanneer daardoor de uitrol van «nieuwe netwerken» in het gedrang komt. Hoe definieert de regering «nieuwe netwerken»? Wordt daarbij ook rekening gehouden met netwerken in het buitengebied met een lange terugverdiendtijd? En interpreteert de regering nieuwe netwerken altijd als «nieuwe aanleg», of vallen hier bijvoorbeeld ook forse renovatiewerkzaamheden aan kleinere lokale en regionale netwerken onder waar in feite sprake is van een «nieuw» netwerk?

Artikel 7.2c

De leden van de CDA-fractie wijzen erop dat in artikel 7.2c, tweede lid, onderdeel c een verbod op het misbruiken van het overstapproces is opgenomen. Onder het vertragen en misbruiken van het overstapproces wordt onder andere verstaan «slamming, het onjuist of onvolledig informeren van de abonnee door een van de betrokken aanbieders of het tegenwerken of ontmoedigen van de overstap door de overdragende aanbieder, waardoor het vertrouwen van abonnees in het overstapproces wordt ondergraven». Welke vormen van misbruik vallen nog meer onder dit verbod of is de eerdergenoemde opsomming in de memorie van toelichting limitatief? Maakt het wetsvoorstel het doeltreffend tegengaan van agressieve retentie- of terugwinacties in de ogen van de Staatssecretaris voldoende mogelijk?

III. Transponeringstabel

De leden van de VVD-fractie hechten grote waarde aan het voorkomen van additionele, nationale regels bovenop regelgeving die in Europees verband is overeengekomen. Kan de regering een volledig overzicht geven in de vorm van een tabel, waarin duidelijk wordt wat per onderdeel van de Telecomcode de nationale beleidsvrijheid betreft (voor zover dit niet uit de Transponeringstabel volgt) en waarin ook duidelijk wordt of er sprake is van «zogeheten» koppelingen bovenop Europese regelgeving?

De voorzitter van de commissie,
Diks

De adjunct-griffier van de commissie,
Nieuwerf